جشنواره

بازی بزرگان در «کن»

مجید موثقی

● با اینکه امسال فیلمی از سینمای ایران در جشنواره کن حضور ندارد؛ اما حضور نام‌آوران بزرگی مانند «کوئنتین تارانتینو، جیم جارموش، عبداللطیف کشیش، برادران داردن، الیا سلیمان، کن لوچ و پدرو آلمودوار به «هفتادودومین دوره جشنواره فیلم کن» شور و حرارت خاصی بخشیده است! اکثر این نام‌آوران برنده نخل طلای جشنواره کن شده‌اند! «برادران داردن» در سال ۱۹۹۹ با فیلم «رزتا» و شش سال بعد دوباره با فیلم «بچه» برنده این جایزه شدند! «کِن لوچ» اولین‌بار در سال ۲۰۰۶ با فیلم «بادی که کشتزار جو را تکان می‌دهد» برنده نخل طلای کن و ۱۰ سال بعد با فیلم تأثیرگذار «من، دانیل بلِیک» برای دومین‌بار برنده این جایزه بزرگ سینمایی شد! «برادران داردن» و «کِن لوچ» نوعی از فیلم‌سازان سینمای اجتماعی هستند که دوربین آنها در کنار قشر بی‌دفاع جامعه قرار دارد! نگاه و مشاهده آنها به معضلات فرهنگ اروپایی از یک زیرمتن انتقادی-اجتماعی برخوردار است! باید دید فیلم «احمد جوان-The Young Ahmed»، ساخته «برادران داردن» و فیلم «متأسفم جا ماندی-Sorry We Missed You»، ساخته «کِن لوچ» شانس بردن «هفتادودومین نخل طلا» را برای سومین‌بار خواهند داشت! البته از قرار معلوم فیلم جدید «کن لوچ» ادامه همان حرف‌های پیشین اوست! «عبداللطیف کشیش» فیلم‌سازی که اصالت تونسی دارد، در سال ۲۰۱۳ با فیلم جنجالی «زندگی آدل» برنده نخل طلای کن شد؛ این فیلم که با نام «آبی گرم‌ترین رنگ است» نیز معروف است، در آن سال بحث‌های زیادی به‌پا کرد! کارگردان این اثر بعد از گرفتن نخل طلا با شکایت دو بازیگر فیلمش مواجهه شد؛ ماجرا از این قرار بود که «عبداللطیف کشیش» در طول فیلم‌برداری با آنها رفتار ظالمانه‌ای داشته است! این کارگردان امسال با فیلم «مکتوب عشق من: موسیقی کوتاه عشقی» کاندیدای نخل طلاست. «جیم جارموش» که به فیلم‌ساز زیرزمینی و مستقل در سینمای آمریکا مشهور است، بارها کاندیدای گرفتن نخل طلا شده، اما ناکام از گرفتن آن. او امسال نیز با فیلم افتتاحیه جشنواره «مرده‌ها نمی‌میرند-The Dead's Don't Die» رؤیای به‌دست‌آوردن نخل طلا را به خانه نخواهد برد!

این فیلم راجع به خروج ناگهانی زامبی‌ها از قبرهایشان است که ظاهرا این فیلم نظر منتقدان و کارشناسان سینما را به خود جلب نکرده! البته تا امروز اغلب فیلم‌های افتتاحیه جشنواره‌های سینمایی چنگی به دل کسی نزده است!

«الیا سلیمان»، فیلم‌ساز و بازیگر فلسطینی که با فیلم کمدی «مداخله الهی» در سال ۲۰۰۲ برنده نخل طلای کن شد، امسال بعد از غیبتی هفت‌ساله با فیلم جدید خود؛ «بهشت حتما همین است - It Must Be Heaven» در جشنواره کن حضور دارد؛ فیلم‌های «الیا سلیمان» که از نگاهی طنزآلود و انتقادی برخوردارند، گاه تداعی‌کننده آثار فیلم‌ساز و هنرپیشه فقید فرانسوی «ژاک تاتی» است! امسال یک فیلم‌ساز نوپا با فیلم اول خود نامزد گرفتن نخل طلا شده است! بینوایان - Les Misérables» ساخته این فیلم‌ساز جوان و سیاه‌پوست فرانسوی از ساختار مستندگونه‌ای برخوردار است که معضلات محله‌های سیاه‌پوست و عرب‌نشین پاریس را هدف قرار داده که موضوع فیلم راجع به این منطقه در حومه پاریس است که به صورت خودمختار توسط اهالی آنجا سازماندهی و اداره می‌شود! ستیز این مهاجران که اغلب مسلمان هستند با نیروهای پلیس برای گرفتن حقوق خود در این فیلم چشمگیر است! بینوایان تداعی‌کننده رمان بزرگی به همین نام است که بی‌شک این فیلم همان حرفی را می‌زند که «ویکتور هوگو» در سال‌های دور برای احقاق حقوق بینوایان در فرانسه زده! این فیلم از فیلم‌برداری خوبی برخوردار است که احتمالا شایسته گرفتن یکی از جایزه‌های اصلی جشنواره خواهد شد! «پدرو آلمادوار» که خود دو سال پیش «ریاست هیئت داوران جشنواره کن» را برعهده داشت، «حسرت طعم شیرین خرمای کن» را هنوز بر دل دارد؛ از قرار معلوم آخرین فیلم او به نام «درد و شکوه-Dlor y Gloria» با بازی «آنتونیو باندراس» و «پنه‌لوپه کروز» نظر منتقدان سینما را به خود جلب کرده است! آخرین ساخته این فیلم‌ساز اسپانیایی که مبتنی‌بر تجربیات و زندگی پرملال او در جهان سینماست، گفته می‌شود شانس زیادی برای گرفتن نخل طلا دارد! اما جشنواره امسال با حضور یکی از فیلم‌سازان پست‌مدرن که در سال ۱۹۹۴با فیلم «داستان‌های عامه‌پسند» برنده نخل طلا شد، حرارت جشنواره را بالا برده است! «تارانتینو» در برهم‌ریختن روایت خطی در سینما به یکی از جنجال‌برانگیزترین کارگردانان جهان شهیر است، البته هنوز قضاوت‌کردن راجع به آثار جشنواره زود است، شاید فیلم‌های بهتری در راه باشند! باید دید گروه داوران هفتادودومین جشنواره کن به ریاست کارگردان مکزیکی‌الاصل؛ «آلخاندرو گونسالس اینااریتو» که خود هنوز نخل طلایی نگرفته، چه تصمیمی در تقسیم نخل‌های کوچک و بزرگ جشنواره کن خواهد گرفت!

نخستین نشست رسانه‌ای رئیس سازمان سینمایی برگزار شد

نباید فیلم‌های فرهنگی در نظام خشن اکران نابود شوند

فرانک آرتا

عکس: مریم کامیاب، مهر

نخستین نشست رسانه‌ای رئیس جدید سازمان سینمایی کشور ۳۰ اردیبهشت، در ساختمان وزارت ارشاد برپا شد. حکم ریاست سومین «رئیس سازمان سینمایی» در دولت حسن روحانی، ۱۵ اردیبهشت‌ماه ۱۳۹۸ توسط سیدعباس صالحی، وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی، صادر شد. پیش از این، صالحی، پنجم دی ۱۳۹۶ طی حکمی، انتظامی را به‌عنوان مشاور وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی منصوب کرده بود. در ادامه روند انتصابات، وزیر ارشاد بار دیگر در ۲۶ مهرماه ۱۳۹۷ سرپرستی سازمان سینمایی را به وی تفویض کرد. میان حکم سرپرستی و ریاست انتظامی حدود هفت ماه طول کشید. جالب است در همان روزها به محض خبریافتن از تصدی ریاست سازمان سینمایی در توییتی، حسین انتظامی در پاسخ به این سؤال خبرنگار «شرق» که «امروز شنیدم آقای حسین انتظامی قرار است جایگزین مهندس حیدریان در سازمان سینمایی شوند. با وجود توانایی‌های آقای انتظامی به نظر می‌رسد مسائل سینما پیچیدگی‌های خاصی دارد که مدیر فعال و شناخته‌شده در این حوزه را می‌طلبد، هرچند که در این مورد باید آقای صالحی تأیید کنند! منتظریم!» پاسخ داد: «با تشکر از شما چنین خبری صحت ندارد!».

با وجود انکار انتظامی، او بالاخره این پست سازمانی را پذیرفت و خط بطلانی بر تمامی گمانه‌زنی‌ها که علاقه‌ای به حضور در سازمان سینمایی ندارد، کشید! او در جلسه مطبوعاتی هم سعی کرد در جایگاه متکلم‌الوحده فقط کوتاه سخن بگوید و ترجیح داد که خبرنگاران سؤالات خود را مطرح کنند. باوجوداین به سؤالات کمی، جواب قطعی داد. گاهی‌اوقات سؤال را با سؤال به چالش می‌کشید و در نهایت هم پاسخ‌های قطعی را به آینده موکول می‌کرد.

انتظامی در برابر این سؤال اختصاصی «شرق» که «قرابت شما با سینما چیست؟ و چرا در چهلمین سالگرد پیروزی انقلاب اسلامی کسی را بر مسند سینما می‌گذارند که ذره‌ای سابقه‌ای در این عرصه ندارد؟»، گفت: «من را که به‌عنوان یک مدیر فرهنگی ان‌شاءالله قبول دارید، تا شاید بتوانم به سینما کمک کنم؟... اصلا یکی از دلایل طولانی‌شدن فاصله سرپرستی و ریاست بنده این بود که دائما فکر می‌کردم که چگونه می‌توانم در سینما کارایی داشته باشم و چقدر سینماگران از من حمایت می‌کنند. ... که البته رؤسای صنوف در تماسی با من اعلام حمایت کردند. آن زمان هم که به شما گفتم به سینما نمی‌آیم، به این دلیل بود که گزینه‌های دیگری مطرح بودند، اما در نهایت قرعه به نام من افتاد».

او همچنین به این پرسش «شرق» که «شنیده‌ها حاکی از این است که مدیران سابق و اسبق سینما در جلسات در حضور خود شما، برای سینما تصمیم‌گیری می‌کنند. با توجه به ساختار شخصیتی شما، چقدر به این تصمیمات تمکین می‌کنید؟»، چنین پاسخ داد: «من هرکجا که حضور داشتم، به بهره‌گیری از سرمایه‌های انسانی اصرار کرده‌ام. تا بتوانیم پیوستگی مدیریتی داشته باشیم. چون نباید چرخ را از ابتدا اختراع کنیم. این رویه در خیلی‌جاها به ما کمک کرده و به همه مدیران توصیه می‌کنم این کار را بکنند».

رئیس سازمان سینمایی درباره این تحلیل که «نظرتان درباره تهدیدات انحصارطلبی چیست؟ با این نگاه که شما در عین اینکه مشاور وزیر هستید، تسلط بر حوزه معاونت مطبوعاتی هم دارید. اخیرا هم بر مسند ریاست سازمان سینمایی قرار گرفته‌اید و فقط معاونت هنری را در ید ندارید» که انتظامی در پاسخ فقط به لبخند اکتفا کرد!

در ابتدای این نشست انتظامی مطرح کرد: «انتشار برنامه سازمان سینمایی و مؤسسه‌های تابعه در این روزها صورت گرفته است. اصرار ما این است که وقتی سازمانی برنامه‌ای را منتشر می‌کند، باید طبق آن عمل کند. بعضی از رویکردها به طور جدی قابل پیگیری است. مثل این شعار که «ایران تنها تهران نیست» و باید به دنبال استعدادهای دیگر در سایر شهرهای ایران هم باشیم. همچنین هزینه‌های پشتیبانی برنامه‌ها را کاهش دهیم و پشتیبانی سهمی کمتر از بودجه دولتی را دربر بگیرد».

رئیس سازمان سینمایی با تأکید بر بحث «شفافیت»، به تبیین این واژه پرداخت و گفت: «شفافیت فقط این نیست که آمار یک جشنواره یا مؤسسات را مطرح کنیم؛ بلکه شفافیت یعنی پیش‌بینی‌پذیری. بر همین مبنا دستورالعمل‌ها را منتشر کنیم و براساس‌آن مورد سؤال قرار گیریم».

او درباره گروه «هنر و تجربه» افزود: «یکی از سیاست‌های خوب سازمان سینمایی تشکیل «هنر و تجربه» بود. سازمان سینمایی نباید بگذارد فیلم‌هایی که رویکرد فرهنگی دارند، در نظام خشن اکران نابود شوند؛ بنابراین اگر رسانه‌ای سؤالی مطرح کرد، ما باید در مدت کمتر از شش ساعت پاسخ بدهیم. نکته دیگر این است که مواردی که فکر می‌کردیم غیرقابل انتشار است، آنها را منتشر کردیم. برنامه سازمان که منتشر شد، دیدید که در کنار برخی از فعالیت‌ها که بودجه‌ای برای آنها در نظر گرفته شده، ستاره‌ای زدیم و قول دادیم دستورالعمل آن را تا خرداد منتشر کنیم. اگر ما طرفدار سینمای اندیشه هستیم، باید اثر این ادعا در برنامه‌ها و بودجه‌های ما دیده شود».

رئیس سازمان سینمایی درباره نظام درجه‌بندی سنی که به‌تازگی مطرح شده، گفت: «این نظام می‌خواهد کمک کند سواد رسانه‌ای بالا برود و مردم با توجه بیشتری فیلم‌ها را انتخاب کنند. طبعا این نظام محدودیت‌هایی هم خواهد داشت و آثاری که به نحوی گروه‌های آسیب‌پذیر را تهدید می‌کند، محدود می‌شوند؛ اما رویکرد کلی این نظام فرهنگی است».

انتظامی درباره تغییرات مرکز گسترش سینمای مستند و تجربی و انجمن سینمای جوانان ایران هم توضیح داد: «موضوعی که از قبل‌تر در دستور کار سازمان سینمایی بوده، اصلاح ساختارهاست. بعضی از مؤسسات ما به دلیل اینکه در شرایط فعلی مأموریت‌های روز اول‌شان دیگر نیاز نبود، منحل شدند. برای مرکز گسترش هم مشغول مطالعه هستیم و اصلاحاتی انجام می‌شود».

«انتظامی درباره ادغام جشنواره‌های ملی و جهانی فیلم فجر مطرح کرد: «من این جشنواره را یک حرکت منطقه‌ای می‌دانم؛ اما مشغول ارزیابی پنج دوره جشنواره هستیم. شیوه ما این است که ابتدا پیش‌نویس تهیه و سپس نظرخواهی و جمع‌بندی می‌کنیم. وقتی این آیین‌نامه‌ها منتشر شد، درباره موضوع ادغام، حذف و اضافه جشنواره‌ها به نتیجه می‌رسیم». او همچنین درباره اسپانسر جشنواره جهانی فیلم فجر عنوان کرد: «ما ۴۵ روز پس از پایان هر رویداد، فهرست دقیق هزینه‌ها و درآمدها را از بانیان رویدادها می‌خواهیم؛ بنابراین در پایان ۴۵ روز فهرست مالی جشنواره جهانی فیلم فجر را اعلام می‌کنیم».

رئیس سازمان سینمایی درباره عملکرد بنیاد سینمایی فارابی عنوان کرد: «کار پسندیده‌ای که در اواخر سال‌های ۹۶ و ۹۷ صورت گرفت، تدوین برنامه جامع سازمان سینمایی بود و در آنجا هشت رویکرد مهم و سیاست‌های اصلی بیان شد. یکی از آن رویکردها توسعه بخش بین‌الملل است و باید در برنامه‌ها این موضوع خود را نشان دهد. قرار است همه بخش‌های سازمان که برنامه فرامرزی دارند، در فارابی برنامه‌های خود را تدوین کنند و امیدوارم نتیجه خوبی داشته باشد».

انتظامی ضمن استقبال از ورود هرگونه سرمایه برای توسعه در سینما درباره ورود پول‌های مشکوک به سینما گفت: «آیا مرجع شناسایی این پول‌ها سازمان سینمایی است؟ ما اصولی داریم که باید در فیلم‌سازی رعایت شود. تشخیص اینکه فیلم با چه زمانی، چند پلان و... باشد، با سازمان سینمایی است و کس دیگری حق دخالت ندارد؛ بنابراین خواهشم این است که دچار مسائل حاشیه‌ای نشویم و پدیده‌ها را به دقت مطالعه کنیم».

نمایش نسخه مرمت‌شده فیلم «خسرو سینایی» در «خانه سینما»

برای خود من «در کوچه‌های عشق» جایگاه ویژه‌ای دارد

گروه هنر: نسخه ترمیم‌شده «در کوچه‌های عشق» ساخته خسرو سینایی روز یکشنبه ۲۹ اردیبهشت، در سالن سیف‌الله داد خانه سینما نمایش داده و نقد و بررسی شد.

در ابتدای این نشست، خسرو سینایی در پاسخ به پرسش ناصر صفاریان، دبیر کانون فیلم خانه سینما، درباره احساس خود ۳۰ سال پس از ساخته‌شدن «در کوچه‌های عشق» گفت: «اگر آدم با کار خود زندگی کرده باشد، کاری که انجام داده به بخشی از زندگی او تبدیل خواهد شد و در چنین شرایطی، دیگر مهم نیست کسی آن کار را دوست داشته باشد یا نه. مهم، احساس رضایتی است که از انجام آن کار حاصل می‌شود».

او افزود: «در بین فیلم‌هایی که ساخته‌ام، «عروس آتش» بیش از سایر کارهایم توجه مردم را جلب کرد، اما واقعیت این است که بعضی‌ها ازجمله زنده‌یاد عباس کیارستمی، «در کوچه‌های عشق» را اثر بهتری نسبت به آن فیلم می‌دانستند. برای خود من نیز «در کوچه‌های عشق» جایگاه ویژه‌ای دارد و امروز بخش‌هایی از آن را خیلی دوست دارم».

در ادامه جلسه، شاهین شجری‌کهن نیز در پاسخ به پرسش دبیر کانون فیلم درباره جایگاه امروز «در کوچه‌های عشق» گفت: «به اعتقاد من ماهیت این فیلم در گذر زمان تغییر نکرده و نه‌تنها کارکردی که سال‌ها قبل بر ذهن و عاطفه تماشاگر گذاشته همچنان باقی است، بلکه نوعی ارزش افزوده تاریخی نیز به اثر اضافه شده که شامل تصویرها و ساختار مستندگونه آن است».

او گفت: «سینمای ایران از نظر ژانر، قالب و حتی لحن پردازش روایت فیلم، به دایره‌ای بسته شبیه است و به همین دلیل سال‌هاست مدام در این محدوده قدم می‌زنیم و فیلم‌هایی را می‌بینیم که تقریبا یکی در میان ملودرام، کمدی و دربرگیرنده داستان‌هایی اجتماعی هستند. به همین خاطر کمتر شاهد فیلم متفاوتی هستیم که قادر باشد قواعد تثبیت‌شده، کلیشه‌های فیلم‌بینی و همچنین کلیشه‌های نقدنویسی را زیر پا گذاشته و از چالش با آنها نهراسد».

شجری‌کهن افزود: «از این نظر «در کوچه‌های عشق» فارغ از قواعد شناخته‌شده، فیلمی الهام‌بخش است. البته شاید در تصویرسازی‌ها، انسجام روایی عادت‌شده جریان اصلی را نداشته نباشد، اما در نقطه‌های متعددی می‌تواند الهام‌بخش بوده و آغازگر یک بده‌بستان فکری با تماشاگر باشد».

او گفت: «به همین دلیل، مواجهه با این اثر فرایندی شخصی است که به پیش‌فرض‌ها، داوری‌ها و کلیشه‌هایی که سال‌هاست آموخته و به آن معتاد شده‌ایم، راه نمی‌دهد».

شجری‌کهن افزود: «فیلم «در کوچه‌های عشق» جزء آثاری است که در اجزای خود جرقه‌های حسی، فکری و تلنگرهایی به مخاطب می‌زند و به همین دلیل از قابلیت بارورکردن ذهن تماشاگر برخوردار است».

در ادامه جلسه، خسرو سینایی در پاسخ به اشاره ناصر صفاریان به نمایش «در کوچه‌های عشق» در بخش «نگاه ویژه» جشنواره کن گفت: «منتقدان سوئیسی و آلمانی که «در کوچه‌های عشق» را در این جشنواره دیده بودند، اعلام کردند این نوع فیلم‌ها خون تازه‌ای در بدن سینما جاری می‌کند؛ این در حالی است که با نمایش همین فیلم در ایران، بعد از سه، چهار روز مخالفت کردند و طبعا از پرده پایین کشیده شد!».

او ادامه داد: «این فیلم اندکی پس از پایان جنگ و در کوچه‌های خاکی و نیمه‌ویران آبادان ساخته شد؛ آن‌هم در دمای ۵۰ درجه و حتی بیشتر که گاهی تحمل چنین شرایطی را بسیار دشوار می‌کرد. بااین‌حال وقتی با دل و جان کار می‌کنی، این دشواری‌ها برایت رنگ می‌بازد و آنچه می‌ماند، تلاشی عاشقانه برای ساخته‌شدن اثری دسته‌جمعی است».

سینایی سپس گفت: «امروز خوشحالم که این فیلم دوباره بعد از ۳۰ سال دیده می‌شود. اگرچه ممکن است بعضی‌ها از آن خوششان بیاید و بعضی‌ها نه».او همچنین درباره برخورد برخی منتقدان با فیلم خود گفت: «وقتی سال‌ها می‌گذرد، همان آدم‌ها که نقدهای بعضا تندی درباره فیلم نوشته‌اند، وقتی در خیابان تو را می‌بینند، می‌گویند: «فلانی، زمان اکران فیلمت چیزهایی درباره‌اش نوشتم که حالا فکر می‌کنم اشتباه بوده است». در سال‌های گذشته بارها این اتفاق افتاده است».

سینایی افزود: «هنر و سینما، به‌خصوص وقتی بخواهی در آن مستقل بمانی، به پوست کلفت نیاز دارد. البته هرکدام از این برخوردها ضربه‌ای شدید بوده، اما هربار که صورت گرفته پوست امثال من کلفت‌تر شده و درد کمتری را منتقل کرده است».

او همچنین با یادآوری خاطرات تولید «در کوچه‌های عشق» گفت: «یکی از ویژگی‌های تولید این فیلم، فعالیت عاشقانه و خالصانه عوامل تولید آن بود که باعث می‌شد کمبود شدید بودجه و حتی امکانات رفاهی و پذیرایی کم‌رنگ جلوه کند. برای مثال فیلم‌بردار این فیلم (علی لقمانی) از نظر حسی چنان با این فیلم درگیر بود که به مشکلات توجه نمی‌کرد و بدون خستگی به فعالیت ادامه می‌داد».

صحبت‌های علی لقمانی، فیلم‌بردار فیلم «در کوچه‌های عشق» نیز از حاشیه‌های جذاب این جلسه نقد و بررسی بود. لقمانی که با این فیلم برای نخستین‌بار پشت دوربین فیلم‌برداری قرار گرفته، گفت: «این فیلم اولین تجربه سینمایی من بود و از آنجا که بدون فیلم‌نامه ساخته می‌شد، برای کسی که اولین تجربه‌اش را انجام می‌داد، پیچیده‌ترین کار به حساب می‌آمد».

او سپس با اشاره به دشواری‌های فیلم‌برداری در گرمای طاقت‌فرسای جنوب ایران در فصل تابستان گفت: «با این وجود هیچ‌کس اعتراضی نداشت و همه با علاقه کار می‌کردند».

لقمانی همچنین با اشاره به بودجه بسیار محدود این فیلم که به گفته او هیچ تناسبی با بودجه فیلم‌های مرتبط با موضوع دفاع مقدس نداشت، گفت: «الان که بعد از ۳۰ سال این فیلم را می‌بینم، احساس می‌کنم در ثبت بعضی تصویرها باید تصمیم‌های دیگری می‌گرفتم، اما «در کوچه‌های عشق» خوشبختانه هنوز هم قابل تحمل و از نظر زبان سینما درخشان و به‌یادماندنی است».

در ادامه جلسه، خسرو سینایی در توضیح ساخت فیلم بدون استفاده از فیلم‌نامه گفت: «یکی از مباحثی که در سال‌های تدریس از آن یاد می‌کردم، مکتب «سینما/ قلم» بود که در آن از دوربین به‌جای قلم استفاده می‌شود. از آنجا که آدم ماجراجویی هستم، آگاهانه تصمیم گرفتم «در کوچه‌های عشق» را با این تکنیک بسازم و ببینم با این روش چگونه می‌توان فیلم ساخت».

او گفت: «برای این کار از جوان‌هایی که با من همکاری می‌کردند، خواستم خاطرات‌شان از روز آغاز جنگ را بنویسند. از بین متن‌هایی که به دستم رسید، دو خط داستانی در ذهنم شکل گرفت؛ یکی ماجرای جوانی که به زادگاه خود برمی‌گردد و خاطرات کودکی با دوستان ازدست‌رفته را مرور می‌کند و دیگری عکس دختری که در کنار یک کیک تولد جا مانده که این دومی به صورت مستقیم از خاطرات بهروز صمدمطلق (عکاس) وام گرفته شده بود».

سینایی افزود: «بقیه فیلم در حد فاصل این دو تصویر و با فکرکردن به آنها سر صحنه ساخته شد. آن هم در شرایطی که مسئولان وقت هلال احمر با توزیع خوراک لوبیا و عدسِ پخته میان اعضای تولید این فیلم، پذیرایی از گروه ما را برعهده گرفته بودند».

او گفت: «شاید بهترین غذایی که سر صحنه تولید این فیلم خوردیم ماهی‌هایی بود که یکی دو نفر از اعضای گروه، از لب شط صید کردند و با همان‌ها روز آخر فیلم‌برداری را جشن گرفتیم!». بخش بعدی جلسه به صحبت‌های منتقد میهمان برنامه اختصاص داشت.

شاهین شجری‌کهن نیز در این بخش با اشاره به برخی ایده‌ها که در فیلم گنجانده شده است، گفت: «کاربرد این ایده‌ها در استفاده از زبان سینما و شکستن قاعده‌های مرسوم به‌گونه‌ای است که به نظر می‌رسد تاریخ ساخت فیلم جدیدتر از سه دهه قبل باشد».او سپس با انتقاد از برخی نقدهای تند و غیرمنصفانه‌ای که در زمان اکران «در کوچه‌های عشق» بر این فیلم نوشته شد، گفت: «در حقیقت با این‌گونه نگاه‌های جزمی، نقد چنین فیلمی به پروسه دردناکی منجر می‌شود که حتی خودِ منتقد هم از نوشتن آن احساس رضایت نمی‌کند».در بخش بعدی جلسه، خسرو سینایی در پاسخ به پرسش ناصر صفاریان درباره سنگین‌بودن وزنه سینمای مستند در این فیلم گفت: «کاربرد تکنیک مستند داستانی برای من از فیلم «آن‌سوی هیاهو» که حدود نیم‌قرن پیش ساخته‌ام، آغاز می‌شود و این چیز تازه‌ای نیست. از این زاویه «در کوچه‌های عشق» یک فیلم داستانی است که با تکنیک مستند ساخته شده است. درحالی‌که «کوچه پاییز» (درباره زنده‌یاد ژاله طباطبایی) یک فیلم مستند با تکنیک داستانی است. به همین دلیل کسانی که در طول سال‌های گذشته «در کوچه‌های عشق» را دیده‌اند به اشتباه فکر می‌کنند این یک فیلم مستند است که در بخش‌هایی از آن داستان‌هایی هم روایت می‌شود».

سینایی در بخش دیگری از صحبت‌های خود با تشبیه سینما به دروازه‌ای (در فوتبال) که گاهی ضربه‌های دقیق و فنی وارد آن نمی‌شود و گاهی به‌دلیل مساعدبودن فضا میزبان برخی ضربه‌های معمولی است، گفت: «در همین فیلم، به دلیل بودجه بسیار محدودی که در اختیار ما بود امکان بازسازی بعضی صحنه‌ها وجود نداشت و به عنوان مثال یکی از آنها سکانس فرار شهروندان به سوی مناطق امن و دور از تیررس دشمن بود».

او گفت: «زمانی که می‌خواستیم این سکانس را بگیریم باخبر شدیم عراق به کویت حمله کرده و کویتی‌ها در حال گریختن به سوی ایران هستند. به همین دلیل به سرعت تصمیم گرفتیم به نقطه صفر مرزی رفته و هر طور شده این صحنه‌ها را بگیریم. وقتی لب مرز رسیدیم، قاسم قلی‌پور (مدیرتولید فیلم) با اعتمادبه‌نفسی مثال‌زدنی از فرماندهی که مشغول رسیدگی به وضعیت پیش‌آمده بود خواست مردم وحشت‌زده را کنترل کند تا ما بتوانیم از آنها فیلم‌برداری کنیم! در چنین وضعیتی تنها کاری که انجام دادیم این بود که نمره عربی ماشین‌ها را نگرفتیم؛ و بعد از ۳۰ سال، این، نخستین باری است که شیوه ضبط آن صحنه‌ها را بازگو می‌کنم».

سینایی سپس با اشاره به باورپذیری و تصمیم‌گیری سریع به‌عنوان دو آموزه مهم خود از ساخت فیلم‌های مستند گفت: «این دو عامل باعث می‌شود همواره ممنون سینمای مستند باشم و به آن ببالم».

زیر درختان زیتون

اهدای «نخل طلا» به آلن دلون

● آلن دلون، بازیگر باسابقه سینمای فرانسه، دیشب نخل طلای افتخاری جشنواره فیلم کن ۲۰۱۹ را برای یک عمر دستاوردهای سینمایی دریافت کرد.

اهدای جایزه کن به این بازیگر ۸۳ ساله خارج از فرانسه با مخالفت‌هایی روبه‌رو شد و در آمریکا بیش از ۲۵ هزار نفر با امضای طوماری خواستار توقف این امر شدند.

آلن دلون یک روز پیش از دریافت نخل طلا در مصاحبه‌ای با یک روزنامه فرانسوی گفت هرچه باشد یک بازیگر است و فراتر از هر ملامتی است. او در واکنش به اعتراضات هم گفت: «مردم می‌توانند هرچه می‌خواهند بگویند، به این حرف‌ها عادت دارم، اما درباره حرفه هنری من چیزی نمی‌توانند بگویند. این ملامت‌پذیر نیست».

دلون در گفت‌وگو با «ژورنال دو دیمانش» گفت: «آدم‌ها می‌توانند هر کاری دوست دارند بکنند، اما من مخالف این هستم که یک زوج همجنس اجازه داشته باشند فرزندی را به سرپرستی بگیرند».

پیش از مراسم اهدای جایزه نخل طلای کن به دلون، مخالفان این امر در کن تجمع کردند و روی فرش قرمز رفتند.

اما آلن دلون که جایزه نخل طلا را از دست دخترش، آنوچکا دلون دریافت کرد، گفت: «مطمئنم چیزی هست که به آن مفتخر باشم، شاید تنها چیز و آن حرفه من است. این نخل طلا برای حرفه من به من داده شده، نه هیچ‌چیز دیگر و من خوشحالم».

بازیگری که یکی از مهم‌ترین چهره‌های سینمایی فرانسه در طول بیش از پنج دهه اخیر بوده و به‌ویژه در سرزمین مادری‌اش تحسین شده، با بازی در فیلم‌هایی مانند «یوزپلنگ»، ساخته لوچینو ویسکونتی که در سال ۱۹۶۳ جایزه اصلی جشنواره کن را دریافت کرد، به شهرت جهانی رسید.

در این مراسم آلن دلون پس از دریافت نخل طلای افتخاری، در میان تشویق حضار گفت: «امشب برای من بیش از آنکه پایان فعالیت حرفه‌ای باشد، به نظرم پایان زندگی است. مراسم امشب تا حدودی یک بزرگداشت پس از مرگ است، البته در زمان زنده‌بودنم».

او ادامه داد: «وقتی کار بازیگری را آغاز کردم، به من می‌گفتند آنچه در این کار از همه سخت‌تر است دوام‌آوردن در آن است و من ۶۲ سال دوام آوردم».

در مراسم تقدیر از آلن دلون که با حضور فرانک ریستر؛ وزیر فرهنگ فرانسه، پیر لسکور؛ رئیس جشنواره فیلم کن و همچنین تیه‌ری فرمو؛ مدیر این جشنواره انجام شد، یک ابتکار هم مشاهده شد و آن اینکه همه حاضران در این مراسم کارت شناسایی‌ای به گردن داشتند که روی آن نوشته شده بود: «ستاره». آنها با این کار یادآور کارت شناسایی مشابهی شدند که آلن دلون در جشنواره کن سال ۲۰۰۷ به گردن انداخته بود و روی آن نوشته شده بود: «من یک ستاره هستم».

دلون همواره نظرات عمومی را تحریک کرده و با حمایت از سیاست‌مداران دست‌راستی و نیز نظرات ضدزن خود، خبرساز بوده است.

اعلام تعطیلی سینماها در ایام شب‌های قدر

● **گروه هنر:** سخنگوی شورای صنفی نمایش، تاریخ تعطیلات سینماها را در ایام شب‌های قدر ماه مبارک رمضان اعلام کرد.

غلامرضا فرجی، سخنگوی شورای صنفی نمایش، درباره تعطیلات سینماها در ایام شب‌های قدر و شهادت امام‌علی(ع) در ماه مبارک رمضان گفت: با توجه به آنکه حلول ماه مبارک رمضان ۱۷ اردیبهشت ماه اعلام شد، تاریخ تعطیلی سینماهای سراسر کشور در ماه مبارک رمضان به این شرح است:

سوم خردادماه (هجدهم رمضان و شب نوزدهم ماه مبارک رمضان) و اولین شب قدر سینماهای سراسر کشور از ساعت ۱۸ تعطیل هستند.

چهارم خردادماه (نوزدهم رمضان و روز ضربت‌خوردن امام علی(ع) سینماهای سراسر کشور همه روز تعطیل خواهند بود.

پنجم خردادماه (بیستم رمضان و دومین شب قدر) سینماها از ساعت ۱۸ تعطیل است.

ششم خردادماه (بیست‌ویکم رمضان و شهادت حضرت علی(ع) کل روز سینماهای سراسر کشور تعطیل خواهند بود.

هفتم خرداد (بیست‌ودوم رمضان و سومین شب قدر) سینماها از ساعت ۱۸ تعطیل هستند.